

Sygn. akt V U 30/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 maja 2013r.

Sąd Okręgowy w Słupsku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący: **SSO Barbara Odelska**

Protokolant: st. sekr. sądowy Agnieszka Leśniak

po rozpoznaniu w dniu 27 maja 2013r. w Słupsku

na rozprawie

sprawy z odwołania M. B.

od decyzji **Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.**

z dnia 13 listopada 2012 r., znak (...)

o wysokość świadczenia

I. zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że zobowiązuje pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. do przeliczenia emerytury ubezpieczonego M. B. z uwzględnieniem wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 90,87%

II. zasądza od pozwanego Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. na rzecz ubezpieczonego M. B. kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem kosztów postępowania.

III. nie stwierdza odpowiedzialności organu rentowego

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 listopada 2012 roku, znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. przeliczył ubezpieczonemu M. B. emeryturę. Do ustalenia wysokości do podstawy wymiaru emerytury przyjęto wynagrodzenie - dochód - przychód, które stanowiło podstawę wymiaru składek z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 56,01 %. Do ustalenia wysokości emerytury organ rentowy uwzględnił: 318 miesięcy okresów składkowych;

Ubezpieczony odwołał się od tej decyzji domagając się uwzględnienia do wysokości świadczenia wynagrodzenia za okres od kwietnia 1959r. do 31.5.1985r. na podstawie angaży ze (...) Spółka z o.o. w S. z podaniem stawki godzinowej.

Pozwany Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o oddalenie odwołania podnosząc, że nie uwzględnił wniosku ubezpieczonego w przedmiocie zaliczenia spornego okresu pracy z uwagi na nie przedłożenie przez ubezpieczoną dokumentacji stwierdzającej ilość faktycznie przepracowanych godzin w danym okresie. Za okresy przebywania na zasiłku chorobowym przyjęto ich wysokość.

Sąd ustalił co następuje:

Decyzja z dnia 25.11.2006r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od dnia 17.11. 2006 roku tj. od osiągnięcia wieku emerytalnego. Prawo do emerytury zostało zawieszona z uwagi na prawo do więcej niż jednego świadczenia w zbiegu /k-19/

Ubezpieczony wielokrotnie ubiegał się o zmianę wysokości świadczenia przedkładając systematycznie nowe dowody w sprawie. Ostatni wniosek został złożony 8.10.2012r. wraz z dokumentami uzyskanymi ze (...).../k-135 i dalsze nienumerowane/. Pozwany u dokonał przeliczenia świadczenia ale nie w takim zakresie jakiego oczekiwał ubezpieczony.

dowód: decyzja z 13.11.2012r. karty nie numerowane/

Ubezpieczony zaskarżył tą decyzję.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury ustalono przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu ubezpieczenia, a wysokość podstawy wymiaru wyniosła 56.01%.

Z dostarczonych przez ubezpieczonego angaży wynikało, że ubezpieczony pracując w (...) w latach 1963 do 31.5.1985r. w 1963r. był wynagradzany wg III grupy natomiast od 1.4.1963 do 1.4.1964 wg V grupy, od 1.9.1966r. posiadał IV grupę ze stawka 8,30 zł/h. Również IV grupę posiadał od 3.11.1966r. VI od 1.10.1972r., VIII od 1.9.1978r. ze stawka 16,50 zł/h VIII grupa również od 28.5.1979r. IX grupa od 1.1.1983r. w stawce 54,50 zł, VI grupa od 1.10.1984r. – 57 zł. Nadto przebywał na zwolnieniu lekarskim a zachowały się karty zasiłkowe na podstawie których możliwe jest odtworzenie wynagrodzeń.

Celem ustalenia wysokości wynagrodzenia uzyskiwanego przez ubezpieczonego w okresie zatrudnienia w (...) w S.dopuszczono dowód z opinii biegłej, która wyliczyła wynagrodzenia:

za rok 1964- 19.460,98 złotych

za rok 1965- 23.550,44 złotych

za rok 1966- 22.362,40 złotych

za rok 1967- 21.803,75 złotych

za rok 1968- 24.124,47 złotych

za rok 1969 – 25.427,33złoty

za rok 1970 – 23.197,81 złotych

za rok 1971 – 27.107,90 złotych

za rok 1972 – 28.469,00 złotych

za rok 1973 – 30.634,50 złotych

za rok 1974 – 35.167,00 złotych

za rok 1975 – 35.319,00 złotych

za rok1976 -43.475,53 złotych

za rok 1977 – 41.852,72 złotych

za rok 1978 – 38.539,50 złotych

za rok 1979 – 62.032,00 złotych

za rok 1970 – 66.042,00 złotych

za rok 1981 – 82.135,00 złotych

za rok 1982 – 135.470,00 złotych

za rok 1983 – 158.232,00 złotych

za rok 1984 – 166.590,00 złotych

za rok 1985 – 75.268,00 złotych

Dowód: opinia biegłej k- 32 do 46 a.s.

Przy uwzględnieniu wynagrodzeń uzyskiwanych w (...)w S.Wskaźnik Wysokości Podstawy Wymiary z 20 najkorzystniejszych lat z okresu zatrudnienia wzrósł do 90.87 %.

Dowód: symulacja zmian k -57

Sąd zważył co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Postępowanie w sprawach emerytalnych jest dwuetapowe. Przed organem rentowym „sprawa emerytalna” ma charakter administracyjnoprawny, a w postępowaniu stosuje się przepisy kodeksu postępowania administracyjnego (art. 180 kpa).

Na etapie postępowania odwoławczego sprawa o wysokość świadczenia – uprzednio administracyjna – staje się sprawą cywilną w rozumieniu art.1 kpc. Do jej rozpoznania stosuje się przepisy kodeksu postępowania cywilnego. Zasadniczym celem tego postępowania jest rozstrzygnięcie sprawy po dostatecznym wszechstronnym wyjaśnieniu jej okoliczności spornych. Ubezpieczony jako strona faktycznie słabsza korzysta ze wzmożonej ochrony procesowej, którą gwarantują szczególne przepisy proceduralne dotyczące postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych zawarte w dziale III rozdziały 1 i 3 kpc.

Nie budzi wątpliwości fakt, że do prawidłowego ustalenia wysokości przysługującej ubezpieczonej emerytury należy stosować przepisy rozdziału 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Tekst jednolity Dz.U.z 2004r. nr 39 poz. 353 ze zm.) dotyczącego podstawy wymiaru emerytur i rent.

Stosownie do art. 15 ust 6 ustawy na wniosek ubezpieczonego podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu. Zatem istnieje możliwość ustalenia wysokości podstawy wymiaru świadczenia w oparciu o wynagrodzenia z 20 lat wybrane z całego okresu podlegania ubezpieczeniu przypadające przed rokiem złożenia wniosku.

.

W obecnym stanie prawnym - art. 15 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS - podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe lub na ubezpieczenie społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych

10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust. 6 (i art. 176), przy czym stosownie do ust. 4 w celu ustalenia podstawy wymiaru emerytury lub renty przede wszystkim oblicza się sumę kwot podstaw wymiaru składek i kwot, o których mowa w ust. 3, w okresie każdego roku z wybranych przez zainteresowanego lat kalendarzowych, następnie oblicza się stosunek każdej z tych sum kwot do rocznej kwoty przeciętnego wynagrodzenia, ogłoszonej za dany rok kalendarzowy, wyrażając go w procentach, z zaokrągleniem do setnych części procentu, z kolei oblicza się średnią arytmetyczną tych procentów, która, z zastrzeżeniem ust. 5, stanowi wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury lub renty, a na koniec mnoży się przez ten wskaźnik kwotą bazową, o której mowa w art. 19.

Stosownie zaś do art. 111 ust. 1 pkt 3 powołanej wyżej ustawy wysokość emerytury lub renty oblicza się ponownie, z zastrzeżeniem ust. 2 i 3, od podstawy wymiaru ustalonej w myśl art. 15, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty, jeżeli wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy od poprzednio obliczonego. Według ust. 2 i 3 tego przepisu wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, obliczony na zasadach określonych w art. 15, mnoży się przez kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia, zaś podstawa wymiaru emerytury lub renty, ustalona na zasadach określonych w ust. 1 i 2, podlega wszystkim waloryzacjom przysługującym do dnia zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie tej podstawy.

W przypadku wniosku ubezpieczonego (art. 15 ust. 6 ustawy) podstawę wymiaru emerytury lub renty może stanowić ustalona w sposób określony w ust. 4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe w okresie 20 lat kalendarzowych przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu.

Przytoczone zasady postępowania, tak przy ustalaniu prawa do świadczenia, jak i jego przeliczaniu, pozwalają na ogólną uwagę, iż zamiarem ustawodawcy było umożliwienie ubezpieczonemu dokonanie wyboru, w ramach prawa, najkorzystniejszego z ich punktu widzenia okresu, z którego podstawa wymiaru składek ubezpieczeniowych, będzie stanowić podstawę wymiaru świadczenia. Przy takim założeniu, gdy jedynym warunkiem przy ustalaniu prawa do świadczeń wyrażonym w art. 15 ust. 6 ustawy jest, by okres 20 lat kalendarzowych, wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadają przed rokiem zgłoszenia wniosku, zaś według art. 111 ust. 1 pkt 3 ustawy, by były to lata przypadające przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie emerytury lub renty, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru był wyższy od uprzednio obliczonego, nic nie stoi na przeszkodzie, by dla tej operacji (przeliczenia świadczenia) brać pod uwagę - w ramach 20 lat kalendarzowych - rok czy lata, w stosunku do których ubezpieczony nie był w stanie udowodnić wysokości podstawy wymiaru składek ubezpieczeniowych, byleby był to okres podlegania ubezpieczeniu i byleby wskaźnik wysokości podstawy wymiaru za cały 20-letni okres łącznie, był wyższy od poprzednio obliczonego. W tym miejscu warto zwrócić uwagę, że z mocy art. 16 ustawy jedynie przy ustalaniu kolejnych 10 lat kalendarzowych określonych w ust. 1 i 2 art. 15, przyjmuje się lata następujące bezpośrednio po sobie, choćby w niektórych z tych lat - przez okres najwyżej roku - ubezpieczony nie pozostawał w ubezpieczeniu. Oznacza to w kontekście rozpoznawanej sprawy, że 20-letni okres wybrany z całego okresu podlegania ubezpieczeniu musi być wykazany, zaś niemożność udowodnienia dotyczy tylko podstawy wymiaru składek ubezpieczeniowych, a więc wysokości uzyskiwanego wynagrodzenia.

W okolicznościach niniejszej sprawy w ocenie Sądu Okręgowego nie budzi wątpliwości to, że ubezpieczona pracowała w (...)w S..

W tych okolicznościach, mając na względzie przedstawione powyżej stanowisko Sądu Najwyższego, nie budzi wątpliwości, że ubezpieczona może domagać się ustalenia podstawy wymiaru na nowo w myśl art. 15 ust 6 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Z symulacji przeprowadzonej przez organ rentowy wynika, że przyjęcie przeliczenia z 20 najkorzystniejszych lat, przy uwzględnieniu wskazanych powyżej okresów zatrudnienia, pozwoli na zwiększenie wysokości emerytury oraz wskaźnika wysokości podstawy wymiaru do 90,87 %.

W tych okolicznościach na mocy art.477¹⁴ § 2 kpc orzeczono jak w pktcie I..

Mając na uwadze dyspozycję art. 118 ust. 1 a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych Sąd, w punkcie III wyroku, nie stwierdził odpowiedzialności organu rentowego za albowiem ustalenie czy ubezpieczonemu można przeliczyć emeryturę wg wyższego wskaźnika ustalono w wyniku postępowania dowodowego wymagającego szczegółowych wyliczeń wynagrodzenia w poszczególnych latach na podstawie angaży i innych dokumentów będących dowodem w sprawie.

Ubezpieczony był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika dlatego na podstawie § 11 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej .../Dz.U. Nr 163, poz 1349 ze zm./ w związku z art. 98 kpc i 108 kpc orzeczono jak w pktcie II.